

NEPOTVRĐENO PRAVILO

/ Uvod /

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Ovo je evanđeoski život Isusa Krista, što ga je brat Franjo zatražio od gospodina pape da mu ga odobri i potvrdi, i on ga je odobrio i potvrdio njemu i njegovoj braći, ondašnjoj i budućoj. Brat Franjo i koji god bude na čelu toga Reda neka obeća poslušnost i poštovanje papi Inocentu i njegovim nasljednicima. A ostala su braća dužna slušati brata Franju i njegove nasljednike.

POGLAVLJE I.

/ Nek braća žive u poslušnosti, bez vlasništva i u čistoći /

Pravilo i život ove braće jest: živjeti u poslušnosti, u čistoći i bez vlasništva te slijediti nauku i stope Gospodina našega Isusa Krista, koji kaže: *Hoćeš li biti savršen, idi i prodaj* (Mt 19,21) sve (usp. Lk 18,22) *što imaš i podaj siromasima, pa ćeš imati blago na nebu, a onda dođi i idi za mnom* (Mt 19,21). I: *Hoće li tko za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom* (Mt 16,24). Zatim: *Dođe li tko k meni, a ne mrzi svog oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj učenik* (Lk 14,26). I: *Tko god ostavi oca ili majku, braću ili sestre, ženu ili djecu, kuće ili polja poradi mene, stostruko će primiti i život vječni baštiniti* (usp. Mt 19,29; Mk 10,19; Lk 18,29).

POGLAVLJE II.

/ O primanju i odjeći braće /

Ako bi tko po Božjem nadahnuću htio prigrliti ovaj život i došao našoj braći, neka ga dobrostivo prime. Bude li odlučan prigrliti naš život, nek se braća dobro čuvaju da se ne bi miješala u njegove vremenite poslove, nego neka ga što prije mognu predstaviti svome ministru. Ministar pak neka ga dobrostivo primi i ohrabri i neka mu pomno izloži način našega života. Kad to bude učinjeno, dotični, ako hoće i ako posve slobodno može bez zapreke, neka proda sve svoje i neka sve nastoji razdijeliti siromasima. A braća i njihov ministar neka se čuvaju da se podnipošto ne miješaju u njihove poslove i da ne prime kakav novac ni sami ni posredovanjem koje osobe. Ako oskudijevaju, braća mogu primiti druge za tijelo potrebne stvari, osim novaca, poradi nužde poput drugih siromaha. A kad se povrati, neka mu ministar dade odjeću kušnje na godinu dana, to jest dvije tunike bez kapuce, pojas, hlače i kaparon do pojasa. Kad se navrší godina i rok kušnje, neka bude primljen u poslušnost. Nakon toga neće mu biti dopušteno pristupiti drugom Redu niti "skitati se izvan poslušnosti", prema odredbi gospodina pape, i prema Evanđelju; jer *nitko tko stavi ruku na plug pa se obazire natrag, nije prikladan za kraljevstvo Božje* (Lk 9,62). A ako bi tko došao koji ne bi mogao svoje stvari razdati bez zapreke, a ima duhovnu nakanu, neka ih ostavi, i to mu je dosta. Neka se nitko ne prima protiv običaja i odredbe svete Crkve.

A druga braća, koja su obećala poslušnost, neka imaju jednu tuniku bez kapuce, bude li potrebno, te pojas i hlače. I sva braća neka se odijevaju priprostim odjećom i mogu je krpati kostriječú i drugim zakrpkama s blagoslovom Božjim; jer Gospodin kaže: *Oni u sjajnoj odjeći i u raskošu* (Lk 7,25) i *koji se mekušasto nose po kraljevskim su dvorima* (Mt 11,8). Pa ako bi bili i nazivani licemjerima, neka ne prestanu činiti dobro; neka ne traže dragocjena odijela, da bi mogli imati odjeću u nebeskom kraljevstvu.

POGLAVLJE III.

/ O moljenju časoslova i o postu /

Gospodin kaže: *Ovaj se rod zloduha ničim drugim ne može izagnati osim molitvom i postom* (Mt 9,28); i opet: *Kad postite ne budite smrknuti kao licemjeri* (Mt 6,16).

Zato neka sva braća, klerici i laici, obavljaju božanski časoslov, pohvale i molitve, kako to moraju činiti. Klerici neka obavljaju časoslov i neka mole za žive i za pokojne prema kleričkom običaju. A za nedostatke i nemar braće neka svakog dana izmole *Smiluj mi se, Bože* (Ps 50) s *očenašem* a za pokojnu braću neka izmole *Iz dubine* (Ps 129) s *očenašem*. A knjige mogu imati samo one koje su potrebne za obavljanje časoslova. Također i laicima koji znaju čitati psaltir neka bude dopušteno da ga imaju. A drugima, koji ne znaju čitati, neka ne bude dopušteno imati knjigu. Laici neka govore *vjerovanje* i dvadeset i četiri *očenaša* sa *slavaocu* za matutin; a za pohvale pet; za prvi čas *vjerovanje* i sedam *očenaša* sa *slavaocu*; za treći, šesti i deveti čas za svaki pojedini sedam; za večernju dvanaest; za večerje *vjerovanje* i sedam *očenaša* sa *slavaocu*; za pokojne sedam *očenaša* sa *Pokoj vječni*; a za nedostatke i nemar braće tri *očenaša* svakog dana.

Isto tako neka sva braća poste od blagdana Svih Svetih do Božića i od Bogojavljenja, kad je Gospodin naš Isus Krist počeo postiti, do Uskrsa. A u drugo vrijeme, prema ovom životu, nisu dužni postiti, osim petkom. I dopušteno im je jesti od svih jela koja im se ponude, prema Evandjelju (usp. Lk 10,8).

POGLAVLJE IV.

/ O odnosima između ministara i ostale braće /

U ime Gospodnje, sva braća koja su postavljena za ministre i sluge ostaloj braći, neka svoju braću razmjestite po provincijama i mjestima gdje se budu nalazili, neka ih često pohađaju i duhovno opominju i ohrabruju. A sva moja druga blagoslovljena braća neka im se brižljivo pokoravaju u onome što se odnosi na spas duše i nije u suprotnosti s našim životom. I neka čine jedan drugom kako kaže Gospodin: *Sve što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima* (Mt 7,12); i: *Ne čini nikome što bi tebi samomu bilo mrsko* (Tob 4,15). I neka se sžete ministri-sluge da Gospodin kaže: *Nisam došao da budem služen, nego da služim* (Mt 20,28); pa jer im je povjerena briga za duše braće, ako koji od njih propadne po njihovoj krivnji i lošem primjeru, morat će *dati račun* za njih *na dan sudnji* pred Gospodinom Isusom Kristom (usp. Mt 12,36).

POGLAVLJE V.

/ O popravljanju braće u slučaju prekršaja /

Zato čuvajte svoje duše i duše svoje braće, jer *strašno je upasti u ruke Boga živoga* (Hebr 10,31). Ako koji ministar kojemu bratu zapovjedi nešto protiv našeg života ili protiv njegove duše, nije ga dužan slušati, jer to nije poslušnost, ako se njome počinja zločin ili grijeh. Međutim nek sva braća podložnici ministara i slugu razborito i pomno promatraju djela ministara i slugu. I ako bi vidjeli da koji od njih živi tjelesno, a ne duhovno kao što je pravilno u našem životu, nakon treće opomene, ako se ne bi popravio, treba ga na kapitolu o Duhovima prijaviti ministru i sluzi cijeloga bratstva, bez obzira na bilo kakvo protivljenje.

Ako bi među braćom bilo gdje bio koji brat koji bi htio živjeti tjelesno, a ne duhovno, neka ga braća s kojima živi opomenu, pouče i ukore ponizno i pažljivo. Ako se ovaj nakon treće opomene ne bi htio popraviti, neka ga, što brže mogu, pošalju ili prijave svome ministru i sluzi, a ovaj ministar i sluga neka s njime učini kako mu se pred Bogom bude činilo da je bolje.

I neka se čuvaju sva braća, kako ministri i sluge tako i drugi, da se ne uznemiruju ili srde zbog tuđega grijeha ili zla, jer prekršajem jednoga đavao hoće da pokvari mnoge, nego neka kako bolje mogu duhovno pomognu onomu koji je sagriješio, jer *ne trebaju zdravi liječnika nego bolesni* (Mt 9,12; Mk 2,17).

Isto tako neka nijedan od braće ne vrši kakvu vlast ili gospodarenje, napose nad braćom. Ovako, naime, govori Gospodin: *Znate da vladari narodima svojim gospoduju i velikaši njihovi drže ih pod vlašću* (Mt 20,25). *Među braćom neće biti tako* (usp. Mt 20,26a). *I tko hoće da među njima bude najveći neka im bude poslužitelj* (Mt 20,26b) i sluga. *Najveći među njima neka bude kao najmlađi* (usp. Lk 22,26).

I neka nijedan brat ne učini ili ne rekne drugome ništa zlo; štoviše, neka *po duhovnoj ljubavi* rado služe i pokoravaju se *jedni drugima* (usp. Gal 5,13). I to je prava i sveta poslušnost Gospodina našega Isusa Krista. I sva braća, koliko god puta *odstupe od zapovijedi* Gospodnjih, te se skitaju izvan poslušnosti, kako kaže prorok, neka znadu da su *prokleti* (Ps 118,21) izvan poslušnosti, dokle god svjesno ostaju u tom grijehu. A kad ustraju u zapovijedima Gospodnjim, kako su obećali prema Evanđelju i prema svome životu, neka znadu da stoje u pravoj poslušnosti i da su blagoslovljeni od Gospodina.

POGLAVLJE VI.

/ Braća se mogu obratiti ministrima i neka se nijedan brat ne zove priorom /

Ako braća, u kojim se god mjestima nalazila, ne mogu naš život opsluživati, neka se, što brže mogu, obrate svome ministru da mu to saopće. A ministar neka se za njih nastoji tako pobrinuti, kako bi htio da se s njime postupa kad bi bio u sličnoj prigodi (usp. Mt 7,12). I neka se nijedan ne zove priorom, nego neka se svi općenito zovu manjom braćom. I neka jedan drugome peru noge (usp. Iv 13,11).

POGLAVLJE VII.

/ O načinu služenja i rada /

Neka nijedan brat, gdje god se braća nalazila kod drugih na služenju ili radu, ne bude sobar ni pivničar ni nadstojnik u kući onih kojima služi i neka ne preuzima kakvu službu koja bi bila na sablazan ili *na štetu njegove duše* (usp. Mk 8,36), nego neka sva braća budu manja i podložna svima koji su u toj kući.

A braća koja znaju raditi neka rade i neka obavljaju onaj posao koji znaju, a nije protivan spasenju duše te se časno može obavljati. Prorok, naime, kaže: *Plod svojih ruku ti ćeš uživati, blago tebi, dobro će ti biti* (Ps 127,2); a Apostol kaže: *Tko ne radi neka i ne jede* (2Sol 3,10); i: *Svatko u onome zanatu i službi u kojoj je pozvan, u tome neka i ostane* (1Kor 7,24). A za rad mogu primati sve što im ustreba, osim novca. I kad se bude činilo potrebnim, neka idu u prošnju poput ostalih siromaha. I dopušteno im je imati oruđe i alat koji je za njihov zanat potreban.

Neka sva braća nastoje *truditi se oko dobrih djela*, jer je pisano: *Uvijek budi zauzet kakvim čestitim poslom, da te đavao nađe zaposlenim* i nadalje: *Besposlica je neprijateljica duše*. Zato sluge Božji moraju biti uvijek zabavljeni molitvom ili kojim dobrim djelovanjem.

Nek se braća paze, gdje god bila u samotištima ili drugim mjestima, da ne prisvoje nijedno mjesto niti da ga protiv koga brane. I tko god k njima dođe, prijatelj ili protivnik, tat ili razbojnik, neka ga dobrostivo prime. I gdje god braća jesu i u kojem se god mjestu susretnu, moraju duhovno i brižljivo štovati i častiti *jedni druge bez mrmljanja* (1Pt 4,9). I neka paze braća da se ne bi pokazivala izvana žalosna i tmurna kao licemjeri, nego neka pokažu da *se raduju u Gospodinu* (usp. Fil 4,4), da su veseli i primjereno ljubezni.

POGLAVLJE VIII.

/ Da braća ne primaju novaca /

Gospodin u Evandelju nalaže: *Klonite se i čuvajte svake zle pohlepe* (usp. Lk 12,15); i: *Pazite na se da vam srca ne otežaju* u skrbi ovoga vijeka i *u životnim brigama* (usp. Lk 21,24). Stoga nijedan od braće, gdje god bio ili kamo god pošao neka ne nosi niti prima niti dopusti primati novac ili denare ni poradi odjeće, ni za knjige, ni kao naplatu za neki posao, dakle ni u jednoj prilici osim poradi očite potrebe bolesne braće; jer od novca i denara ne smijemo imati ni očekivati više nego od kamenja. A đavao hoće da zaslijepi one koji za novcem teže i smatraju ga boljim od kamenja. Pazimo, dakle, *mi koji smo sve ostavili* (usp. Mt 19,77) da zbog takve malenkosti ne izgubimo kraljevstvo nebesko. I ako na kojem mjestu nađemo denare, ne brinimo se o njima kao ni o blatu što ga nogama gazimo, jer *ispraznost nad ispraznošću, sve je ispraznost* (Prop 1,2). I, ako se možda desi, što ne dao Bog, da koji brat drži novac ili denare, izuzevši samo za spomenutu potrebu bolesne braće, sva braća treba da ga smatraju lažnim bratom i otpadnikom, tatom i kradljivcem i posjednikom kese (usp. Iv 12,6), ako se nije istinski pokajao. I nek braća podnipošto ne primaju niti sakupljaju, ni sami ni po drugima, novac kao milostinju, niti denare za koje kuće ili mjesta, i neka ne prate osobu koja bi za ta mjesta prosila novac ili denare. A druge usluge, koje nisu u suprotnosti s našim životom, braća mogu po raznim mjestima obavljati s blagoslovom Božjim. Ipak radi očitih potreba gubavaca braća mogu za njih prositi milostinju. Neka se ipak mnogo čuvaju novca. Jednako tako neka se braća čuvaju da ne obilaze svijetom radi kakva nečasna dobitka.

POGLAVLJE IX.

/ O prošnji milostinje /

Neka sva braća nastoje slijediti poniznost i siromaštvo Gospodina našega Isusa Krista i neka imaju na pameti kako ne smijemo ništa drugo imati od svega na zemlji osim, kako veli apostol: *Imamo li hranu i odjeću, zadovoljimo se time* (1Tim 6,8). I moraju se radovati kad se kreću među priprostim i prezrenim osobama, među siromasima i slabima, bolesnima i gubavima i među onima koji prose pokraj puta. I kad bude potrebno neka idu u prošnju. I neka se ne srame, nego neka radije imaju na pameti da je Gospodin naš Isus Krist, *Sin svemogućega Boga živoga* (Mt 16,16) *učinio svoj obraz ko kremen* i *nije se postidio* (usp. Iz 50,7). Bio je siromah i tuđinac i živio je od milostinje on sam i blažena Djevica i njegovi učenici. Pa kad ih ljudi budu izrugivali i ne budu im htjeli dati milostinje, neka zbog toga zahvaljuju Bogu, jer će za poruge primiti veliku čast pred sudištem Gospodina našega Isusa Krista. I neka znadu da se sramota ne uračunava onima koji je podnose nego onima koji je nanose. A milostinja je baština i pravo siromaha koje nam je zaslužio Gospodin naš Isus Krist.

A braća koja se trude sakupljajući je primit će veliku nagradu i pomažu da je steknu i zadobiju djelatelji milostinje; jer sve što ljudi ostavljaju na svijetu propada, ali za ljubav i milostinju što su je udijelili primit će nagradu od Gospodina.

I neka s pouzdanjem jedan drugome očituje svoju potrebu, da jedan primi što mu treba a drugi da udijeli. I neka svaki ljubi i njeguje svoga brata, kao što *majka hrani i njeguje* svoga sina (usp. 1Sol 2,7), a za ovo će mu Bog dati milost. I *tko ne jede neka ne prezire onoga tko jede* (Rim 14,3b).

I kad god nastupi oskudica, dopušteno je svojkolikoj braći gdje god bila služiti se jelima koja ljudi mogu jesti, kao što Gospodin kaže o Davidu da *je jeo prinesene hljebove* (Mt 12,4) *kojih ne smije jesti nitko osim svećenika* (Mt 2,26). I neka se sjete onoga što kaže Gospodin: *Pazite na se, da vam srca ne otežaju u proždrljivosti i pijanstvu i u životnim brigama, da u vama ne nastupi iznenada onaj dan: jer će kao zamka nadoći na sve koji sjede po svemu krugu zemaljskom* (Lk 21,34-35). Isto tako za vrijeme očite nužde neka braća postupaju sa stvarima koje su im potrebne kako im Gospodin udijeli milost, jer nužda ne poznaje zakona.

POGLAVLJE X.

/ O bolesnoj braći /

Ako koji od braće oboli, gdje se god nalazio, neka ga druga braća ne napuste dok ne bude postavljen jedan od braće ili, ako treba, višje njih da ga dvore kao što bi htjeli da oni sami budu podvorenj (usp. Mt 7,12), no u veoma velikoj potrebi mogu ga povjeriti kojoj osobi koja se ima brinuti za njega u bolesti. A bolesnog brata molim da na svemu zahvaljuje Stvoritelju i kakva ga hoće Gospodin, neka želi da takav bude – zdrav ili bolestan – jer *sve koji su određeni za vječni život* (usp. Dj 13,48) Bog poučava ostanima bičeva i bolesti i duhom skrušenosti, kao što kaže Gospodin: *Ja korim i popravljam koje ljubim* (Otk 3,19). A ako se koji bude uznemirio i srdio, bilo protiv Boga bilo protiv braće, ili ako možda bude uporno zahtijevao lijekove odveć želeći osloboditi tijelo, neprijatelja duše, koje će brzo umrijeti, to mu dolazi od zla i on je tjelesan, te se čini kao da ne spada među braću, jer većma ljubi tijelo negoli dušu.

POGLAVLJE XI.

/ Nek braća ne hule i ne kleveću, nego neka ljube jedan drugoga /

Neka se sva braća čuvaju da nikoga ne objeđuju i *neka ne bude rječoborstva* (2Tim 2,14); naprotiv, neka nastoje obdržavati šutnju kad god im Gospodin podijeli milost. I neka se ne svađaju među sobom ni s drugima, nego neka nastoje ponizno odgovarati govoreći: *Sluga sam beskoristan* (usp. Lk 17,10). I neka se ne srde, jer *svaki koji se srdi na brata svoga, bit će podvrgnut sudu. A tko bratu rekne "glupane", bit će podvrgnut Vijeću. A tko reče "luđače", bit će podvrgnut ognju paklenomu* (Mt 5,22). I neka ljube jedan drugoga, kako kaže Gospodin: *Ovo je moja zapovijed: Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio* (Iv 15,12). I neka ljubav, što je duguju jedan drugome, pokažu djelima (usp. Jak 2,18), kao što kaže apostol: *Ne ljubimo riječju i jezikom, već djelom i istinom* (1Iv 3,18). I *neka nikoga ne pogrđuju* (Tit 3,2). Neka ne mrmljaju, neka ne kleveću druge, jer je pisano: *Došaptavači i klevetnici* Bogu su mrski (Rim 1,29). I neka budu *popustljivi da očituju svaku blagost prema svim ljudima* (Tit 3,2). Neka ne kude i ne osuđuju. I kao što kaže Gospodin, neka ne gledaju na najsitnije grijehje drugih, nego neka, radije, *s gorčinom* u duši (Iz 38,15) razmišljaju o

svojim grijesima. I neka se bore da uđu *na uska vrata* (usp. Lk 13,24), jer govori Gospodin: *O kako su uska vrata i tijesan put koji vodi u život, i malo ih je koji ga nalaze* (Mt 7,14).

POGLAVLJE XII.

/ O grešnom pogledu i pohađanju žena /

Sva braća, gdje god jesu i kamo god pođu, neka se čuvaju grešnog pogleda na žene i njihovog pohađanja. I neka nitko nasamu s njima ne razgovara i hoda putem ili kod stola jede iz iste zdjele. Svećenici neka s njima čedno razgovaraju dajući im pokoru ili drugi duhovni savjet. I nijedan brat ne smije uopće primiti koju ženu u poslušnost nego, pošto joj dade duhovan savjet, neka čini pokoru gdje hoće. I svi se mi mnogo čuvajmo i sve svoje udove držimo u čistoći, jer Gospodin kaže: *Tko god s požudom pogleda ženu, već je s njom učinio preljub u srcu* (Mt 5,29); a apostol: *Zar ne znate? Tijelo vaše hram je Duha Svetoga* (1Kor 6,19); a *ako tko upropašćuje hram Božji upropastit će njega Bog* (1Kor 3,17).

POGLAVLJE XIII.

/ O izbjegavanju bludnosti /

Ako tko od braće na đavlov poticaj sagriješi bludno, neka mu se oduzme odijelo, što ga je svojom ružnom opačinom proigrao, i neka se posve isključi iz našega Reda. A zatim neka čini pokoru za svoje grijeha (usp. 1Kor 5,4-5).

POGLAVLJE XIV.

/ Kako braća moraju ići svijetom /

Kada braća idu svijetom, neka *ništa* ne nose na put: *ni kese* (Lk 9,3) *ni štapa* (Mt 10,10). I *u koju god kuću* uđu, neka *najprije* reknu: *Mir kući ovoj* (Lk 10,5). I *u istoj kući* neka ostanu i jedu i piju *što se kod njih nađe* (usp. Lk 10,7). *Neka se ne opiru Zlome* (Mt 5,9); *i onomu tko im otima gornju haljinu*, neka ne uskrate ni tuniku. *Svakomu tko od njih ište*, neka daju, *a od onoga tko njihovo otima*, neka ne potražuju (usp. Lk 5,29-30).

POGLAVLJE XV.

/ Neka ne jašu /

Nalažem svoj svojoj braći, klericima i laicima, koji idu svijetom ili borave na stalnim mjestima, da nipošto ne drže, kod sebe ili kod drugoga ili na koji drugi način, kakvu živinu. I nije im dopušteno jahati konja, osim ako ih na to sili bolest ili velika potreba.

POGLAVLJE XVI.

/ O onima koji idu među Saracene i druge nevjernike /

Gospodin kaže: *Evo, ja vas šaljem kao ovce među vukove. Budite, dakle, mudri kao zmije, a bezazleni kao golubovi* (Mt 10,16). Stoga, bilo koji brat koji htjedne ići među

Saracene i druge nevjernike, neka pođe s dopuštanjem svoga ministra i sluge. A ministar neka im dade dopuštenje ako vidi da su sposobni za poslanje; morat će, naime, Gospodinu polagati račun (usp. Lk 16,2) bude li u ovome ili u drugim stvarima postupao nerazborito. A braća koja pođu mogu među njima na dva načina duhovno nastupiti. Jedan je način da se ne svađaju i ne prepiru, nego da se pokoravaju *svakoj ljudskoj ustanovi* (usp. 1Pt 2,13) i priznaju da su kršćani. Drugi je način da, kad upoznaju da se to Bogu sviđa naviještaju riječ Božju, da vjeruju u svemogućega Boga Oca i Sina i Duha Svetoga, stvoritelja svega, i Sina otkupitelja i spasitelja, i da se krste i postanu kršćani, jer *ako se tko ne rodi iz vode i Duha Svetoga, ne može ući u kraljevstvo Božje* (usp. Iv 3,5).

To i ostalo što se sviđa Gospodinu mogu govoriti njima i drugima, jer Gospodin kaže u Evanđelju: *Tko god se prizna mojim pred ljudima, priznat ću se i ja njegovim pred mojim Ocem koji je na nebesima* (Mt 10,32). I: *Tko se zastidi mene i mojih riječi, toga će se i Sin čovječji stidjeti kada dođe u slavi svojoj i očevoj i anđela* (usp. Lk 9,26).

I sva braća, gdje god jesu, neka imaju na pameti da su sebe predali i svoja tjelesa ostavili Gospodinu Isusu Kristu. I za njegovu se ljubav moraju izložiti neprijateljima, kako vidljivim tako nevidljivim, jer Gospodin kaže: *Tko izgubi život svoj poradi mene, taj će ga spasiti* (Lk 9,24) *u vječni život* (Mt 25,46). *Blago progonjenima zbog pravednosti: njihovo je kraljevstvo nebesko* (Mt 5,10). *Ako su mene progonili, i vas će progoniti* (Iv 15,20). *Kad vas stanu progoniti u jednome gradu, bježite u drugi* (Mt 10,23). *Blago vama kad vas zamrže ljudi* (Lk 6,22) *i kad vas prognaju* (Mt 5,11) *i kad vas izopće i pogrde i izbace ime vaše kao zločinačko* (Lk 6,22) *zbog mene* (Mt 5,11). *Radujte se u dan onaj i poskakujte* (Lk 6,23), *velika je plaća vaša na nebesima* (Mt 5,12). *A kažem vama, prijateljima svojim: ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, a nakon toga nemaju više što učiniti* (Lk 12,4). *Pazite, ne uznemirujte se* (Mt 24,6). *Svojom ćete se postojanošću spasiti* (Lk 21,19); *tko ustraje do kraja, taj će se spasiti* (Mt 10,22; 24,13).

POGLAVLJE XVII.

/ O propovjednicima /

Neka nijedan brat ne propovijeda protivno običaju i odredbi svete Crkve i ako mu nije dopustio njegov ministar. A ministar neka pazi da ne bi komu nepromišljeno dopustio. Neka ipak sva braća propovijedaju djelima. I neka nijedan ministar ili propovjednik ne prisvaja sebi položaj među braćom ili službu propovijedanja, nego u koji god čas mu bude naređeno neka bez ikakva protivljenja napusti svoju službu.

Zato, u ljubavi koja je Bog (usp. 1Iv 4,16), molim svu braću, i onu koja propovijedaju, i onu koja mole i onu koja rade, kako klerike tako i laike, da se nastoje u svemu poniziti, da se ne hvastaju, da ne uživaju u sebi, da se iznutra ne uzohole zbog dobrih riječi i djela, čak zbog nikakvog dobra što ga Bog katkada govori i čini ili izvršuje u njima ili po njima, kao što kaže Gospodin: *Ali ne radujte se što vam se duhovi pokoravaju* (Lk 10,20). I dobro znajmo da ništa osim mana i grijeha nije naše. Štoviše, moramo se radovati kad upadnemo u *razne kušnje* (usp. Jak 1,2) i kad podnosimo bilo koje tjeskobe ili patnje duše ili tijela u ovome svijetu radi vječnoga života.

Svi se, dakle, braćo, čuvajmo od svake oholosti i tašte slave. I čuvajmo se mudrosti ovoga svijeta i razbora tijela (usp. Rim 8,6). Duh, naime, tijela hoće i mnogo nastoji da se pokaže u riječima, a malo u djelima, i ne traži bogoljubnost i svetost u unutrašnjem duhu, nego traži i želi bogoljubnost i svetost koja se pokazuje ljudima. To su oni o kojima kaže Gospodin: *Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću* (Mt 6,12). A duh Gospodnji hoće da tijelo bude umrtveno i prezreno, bez cijene i zapostavljeno; a teži za poniznošću, za

ustrpljivošću i čistim i jednostavnim i istinskim mirom duha. I uvijek i iznad svega teži za strahom Božjim, za božanskom mudrošću i božanskom ljubavlju Oca i Sina i Duha Svetoga.

I sva svoja dobra vraćajmo vrhovnom Gospodinu Bogu svevišnjem i priznajmo da su sva dobra njegova i na svima zahvaljujmo onomu *od koga sva dobra proističu*. I sam svevišnji i najviši, jedini pravi Bog, neka ima, nek mu se iskazuju i neka prima sve časti i poklone, sve pohvale i blagoslove, svu zahvalnost i slavu, jer njegovo je svako dobro i on je jedini dobar (usp. Lk 18,19).

I kad vidimo ili čujemo da se govori ili čini zlo ili da se psuje Bog, mi onda govorimo i činimo dobro i hvalimo Boga (usp. Rim 12,21) *koji je blagoslovljen u vjekove* (Rim 1,25).

POGLAVLJE XVIII.

/ Kako se ministri moraju sastajati /

Svaki se ministar svake godine može sastati sa svojom braćom gdje god im se sviđa, na blagdan svetog Mihaela arkandela, da raspravlja o ovim stvarima koje se odnose na Boga. A svi ministri, oni iz prekomorskih krajeva i s onu stranu Alpa jedanput u tri godine a ostali svake godine, neka dođu na kapitul o Duhovima kod crkve svete Marije Porcijunkulske, ako ministar i sluga cijeloga bratstva ne odredi drukčije.

POGLAVLJE XIX.

/ Nek braća žive katolički /

Neka sva braća budu katolici, neka žive i govore katolički. A ako bi koji riječju ili činom zastranio od vjere i katoličkog života i ne bi se popravio, neka se posve odstrani od našega života. I sve klerike i redovnike smatrajmo svojim gospodarima u onome što se odnosi na spasenje duše a ne protivi se našem životu, i častimo u Gospodinu njihov Red, dužnost i službu.

POGLAVLJE XX.

/ O ispovijedi i o primanju tijela i krvi Gospodina našega Isusa Krista /

Blagoslovljena moja braća, kako klerici tako i laici, neka ispovijedaju svoje grijehе svećenicima našega Reda, a kad to ne bi mogli neka ih ispovijedaju drugim razboritim i katoličkim svećenicima znajući i čvrsto vjerujući da će, prime li pokoru i odrešenje od bilo kojeg katoličkog svećenika, biti bez svake sumnje odriješeni od svih grijehа, ako se poskrbe da naloženu im pokoru ponizno i vjerno izvrše. A ako tom prilikom ne mogu imati svećenika, neka se ispovjede svome bratu, kao što kaže apostol: *Ispovijedajte jedni drugima grijehе* (Jak 5,6). Ipak zbog toga neka ne propuste obratiti se svećenicima, jer je samo svećenicima podijeljena vlast vezanja i odrešivanja. I tako raskajani i ispovjedeni neka primaju tijelo i krv Gospodina našega Isusa Krista s velikom poniznošću i poštovanjem, sjećajući se što Gospodin kaže: *Tko jede moje tijelo i pije moju krv ima život vječni* (Iv 6,55 Vulg); I: *Ovo činite meni na spomen* (Lk 22,19).

POGLAVLJE XXI.

/ Hvala i nagovor što ih sva braća mogu uputiti ljudima /

Sva moja braća, kad god im se sviđi, mogu s blagoslovom Božjim među bilo kojim ljudima naviještati ovaj ili ovome sličan nagovor: Bojte se i častite, blagoslivljajte i zahvaljujte (1Sol 5,18) i klanjajte se Gospodinu Bogu svemogućemu u trojstvu i jedinstvu, Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, stvoritelju svega. *Obratite se* (Mt 3,2); *Donosite plodove dostojne obraćenja* (Lk 3,8); jer, brzo ćemo umrijeti. *Dajte, i dat će vam se* (Lk 6,38); *praštajte i oprost će vam se* (Lk 6,37). I: *Ako li vi ne otpustite ljudima njihove grijehove*, Gospodin neće otpustiti vaše grijehove (Mk 11,25); *ispovijedajte sve svoje grijehove* (usp. Jak 5,16). Blago onima koji umiru u pokori, jer će biti u kraljevstvu nebeskom. Teško onima koji ne umiru u pokori, jer će biti djeca *đavolska* (1Iv 3,10) jer čine njegova djela (usp. Iv 6,41) i ići će u *oganj vječni* (Mt 18,8; 25,41). Čuvajte se i suzdržite se od svakoga zla i ustrajte do kraja u dobru.

POGLAVLJE XXII.

/ Opomene braći /

Svakolika braćo, pazimo što kaže Gospodin: *Ljubite neprijatelje* svoje i dobro činite onima koji vas progone (usp. Mt 5,44), jer je Gospodin naš Isus Krist, *za čijim stopama* moramo ići (usp. 1Pt 2,21), svojega izdajnika nazvao prijateljem (usp. Mt 26,50) i dragovoljno se predao onima koji su ga razapinjali. Prijatelji su nam, dakle, svi oni koji nam nepravedno nanose nevolje i tjeskobe, sramotu i nepravde, boli i muke, mučeništvo i smrt; moramo ih mnogo ljubiti, jer od ovoga što nam oni nanose imamo vječni život.

A mrzimo svoje tijelo s njegovim manama i grijesima, jer ono, živeći tjelesno, hoće da nam oduzme ljubav Isusa Krista i vječni život i samo sebe hoće da sa svime upropasti u paklu; jer mi smo po svojoj krivnji truli, bijedni i protivni dobru, skloni i raspoloženi zna zlo jer, kako Gospodin kaže u Evandjelju: *Iz srca* izviru i *izlaze zle namisli, preljubi, bludništva, umorstva, krađe, lakomstva, opakosti, prijekave, razuzdanost, zlo oko, kriva svjedočanstva, psovke, uznositost, bezumlje* (usp. Mk 7,21-22; Mt 15-19). *Sva ta zla iznutra, iz srca, izlaze, i to onečišćuju čovjeka* (Mt 15,20).

A sada, pošto smo ostavili svijet, ništa nam drugo ne preostaje činiti nego da slijedimo volju Gospodinovu i da se njemu svidimo. I mnogo se čuvajmo toga da ne budemo zemlja pokraj puta ili kamenita ili trnovita zemlja, prema onom što kaže Gospodin u Evandjelju: *Sjeme je riječ Božja* (Lk 8,11). *Što pade uz put i bi pogaženo* (Lk 8,5) to su oni koji slušaju (Lk 8,12) *riječ i ne razumiju* (usp. Mt 13,14) i *odmah* (Mk 4,15) *dolazi đavao* (Lk 8,12) *te otima* (Mt 13,19) *što je posijano* u njihovim srcima (Mk 4,15). A što je palo na *tlo kamenito* (Mt 13,20) *to su oni koji, kad čuju riječ, odmah je s radošću prime* (Mk 4,16), *a kad zbog Riječi nastane nevolja i progonstvo, odmah se sablazne; ovi nemaju u sebi korijena, nego su nestalni* (Mk 4,17), *jer neko vrijeme vjeruju, a u vrijeme kušnje otpadnu* (Lk 8,13). *A što padne među trnje, to su oni koji slušaju Božju riječ* (Mk 4,18), *a brige vremenite, tegobe svijeta i zavodljivo bogatstvo* (Mt 13,22) *i ostale požude uguše Riječ te ona ostane bez ploda* (Mk 4,19). *A zasijani na dobru zemlju* (Mt 13,23) *to su oni koji u plemenitu i dobru srcu slušaju Riječ* (Lk 8,15) *i razumiju* (Mt 13,23), *zadrže je i donose rod u ustrajnosti*.

I stoga mi, braćo, kako kaže Gospodin: *pustimo neka mrtvi pokapaju svoje mrtve* (Mt 8,23).

I mnogo se čuvajmo zloće i lukavštine sotonine. On ne dâ da čovjek svoj um i srce ima kod Boga. I obilazeći traži da ljudsko srce, pod vidom kakve nagrade ili pomoći, ugrabi i uguši riječ i zapovijedi Gospodnje iz pamćenja te hoće da srce čovjeka zaokupi svjetovnim poslovima i brigama te da se u njemu nastani, kao što kaže Gospodin: *Kad nečisti duh izade iz*

čovjeka, luta suhim i bezvodnim mjestima tražeći pokoja, ali ga ne nalazi. Tada rekne: "Vratit ću se u kuću odakle iziđoh". I došavši nađe je praznu, pometenu i uređenu. Tada ode i uzme sa sobom drugih sedam duhova gorih od sebe, te uđu i nastane se ondje. Na kraju bude s onim čovjekom gore nego na početku (Mt 12,43-45; Lk 11,24-26).

Zato, svakolika braćo, mnogo se čuvajmo da ne bismo, pod izlikom neke nagrade ili djela ili pomoći, otkinuli ili udaljili svoj duh i srce od Gospodina. U svetoj ljubavi, koja je Bog (1Iv 4,16), molim svu braću, kako ministre tako i ostale, da, odstranivši svaku zapreku i zapostavivši svaku brigu i skrb, kako god bolje mogu učine da Gospodin Bog bude služen, ljubljen, čašćen i štovan čistim srcem i neokaljanim duhom, što on traži više od svega. I uvijek tu pripravljamo prebivalište (usp. Iv 14,23) njemu koji je Gospodinu Bog svemogući, Otac i Sin i Duh Sveti, koji kaže: *Budni budite i u svako doba molite, da uzmognete umaći svim zlima koja imaju doći i stati pred Sina čovječjeg* (Lk 21,36). *I kad ustanete na molitvu* (Mk 11,25) *govorite* (Lk 11,2): *Oče naš, koji jesi na nebesima* (Mt 6,9). *I klanjamo mu se čistim srcem, jer treba svagda moliti i nikad ne sustati* (Lk 18,1); *jer takve upravo klanjaoce traži Otac. Bog je duh i, koji se njemu klanjaju, u duhu i istini treba da mu se klanjaju* (Iv 23,24). *K njemu se obraćajmo kao k pastiru i čuvaru duša svojih* (1Pt 2,25), koji kaže: *Ja sam pastir dobri koji pasem svoje ovce i život svoj polažem za ovce svoje* (usp. Iv 10,14a-15b). *Svi ste vi braća. Ni ocm ne zovite nikoga na zemlji. Ta jedan je Otac vaš – onaj na nebesima* (usp. Mt 23,8-10). *I ne dajte da vas zovu vođama, jer jedan je vaš vođa – onaj na nebesima. Ako ostanete u meni i riječi moje ako ostanu u vama, što god hoćete ištite i bit će vam* (Iv 15,17). *Ta gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima* (Mt 18,20). *I evo, ja sam s vama do svršetka svijeta* (Mt 28,20). *Riječi koje sam vam govorio duh su i život* (Iv 6,63). *Ja sam Put, Istina i Život* (Iv 14,6).

Držimo, dakle, riječi, život i nauku i sveto Evandjelje onoga koji se udostojao za nas moliti svoga Oca i objaviti nam njegovo ime, govoreći: *Oče, proslavi Ime svoje* (Iv 12,28a) *i proslavi Sina svoga da Sin proslavi tebe* (Iv 17,1b). *Oče, objavio sam Ime tvoje ljudima koje si mi dao* (Iv 17,6); *jer riječi koje si mi dao njima predadoh; a oni ih primiše i povjeroše da si me ti poslao. Ja za njih molim, ne molim za svijet, nego za one koje si mi dao, jer su tvoji i sve moje tvoje je* (Iv 17,8-10). *Oče sveti! Sačuvaj ih u svom Imenu – one koje si mi dao, da budu jedno kao i mi* (Iv 17,11b). *Ovo govorim dok sam u svijetu da imaju puninu moje radosti u sebi. Ja sam im predao tvoju riječ, a svijet ih zamrzi, jer nisu od svijeta kao što ni ja nisam od svijeta. Ne molm te da ih uzmeš od svijeta, nego da ih očuvaš od Zloga* (Iv 17,13b-15). *Uvećaj ih u istini: tvoja je riječ istina. Kao što ti mene posla u svijet, tako i ja poslah njih u svijet. I ja za njih posvećujem samoga sebe, da i oni budu posvećeni u istini. Ne molim samo za ove nego i za one koji će na njihovu riječ vjerovati u mene* (Iv 17,17-20), *da budu savršeno jedno, da svijet upozna da si me ti poslao i ljubio njih kao što si mene ljubio* (Iv 17,23). *I njima ću očitovati tvoje Ime, da ljubav kojom si ti mene ljubio bude u njima i ja u njima* (Iv 17,26). *Oče, hoću da oni koje si mi dao budu gdje sam ja, da i oni budu sa mnom, neka gledaju tvoju slavu* (usp. Iv 17,24) *u tvome kraljevstvu* (Mt 20,21). Amen.

POGLAVLJE XXIII.

/ Molitva i zahvala /

Svemogući, presveti, svevišnji najviši Bože, *Oče sveti* (Iv 17,11) i pravedni, *Gospodine kralju neba i zemlje* (usp. Mt 11,25), zahvaljujemo ti radi tebe samoga, što si po svojoj svetoj volji i po jedinome svome Sinu s Duhom Svetim stvorio sve duhovno i tjelesno i što si nas, stvorene *na svoju sliku i priliku, postavio u raj* (usp. Post 1,26; 2,15). A mi smo pali po svojoj krivnji. I zahvaljujemo ti, kao što si nas po svome Sinu stvorio, da se tako, *po*

svojoj svetoj ljubavi kojom si nas ljubio (usp. Iv 17,26), učinio da se on, pravi Bog i pravi čovjek, rodi od slavne vazda Djevice preblazene svete Marije i što si htio da kao zarobljenici budemo otkupljeni njegovim križem, krvlju i smrću. I zahvaljujemo ti što on, Sin tvoj, ima doći u slavi svoga veličanstva da osuđenike koji se nisu obratili niti su te spoznali baci u oganj vječni, a onima koji su te spoznali, koji su te štovali i u pokori ti služili da reče: *Dođite, blagoslovljeni Oca mojega, primite kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta* (Mt 25,34).

A budući da mi, bijedni i grešni, nismo vrijedni ni da tvoje spomenemo ime, molimo i zaklinjemo da Gospodin naš Isus Krist, tvoj *ljubljeni Sin u kojemu ti je sva milina* (Mt 17,15) skupa s Duhom Tješiteljem tebi zahvaljuje kako je tebi i njemu po volji, mjesto svih, jer je on tebi dostatan za sve i po njemu si nam toliko dobra učinio. Aleluja.

I ponizno radi tvoje ljubavi molimo slavnu Majku, preblazenu Mariju vazda Djevicu, blaženog Mihaela, Gabrijela i Rafaela i sve korove blaženih serafina, kerubina, prijestolja, gospodstava, vrhovništava, vlasti (usp. Kol 1,16), kreposti, anđela, arkandela, blaženoga Ivana Krstitelja, Ivana Evanđelistu, Petra, Pavla, blažene patrijarhe, proroke, nevinu dječicu, apostole, evanđeliste, učenike, mučenike, ispovjedaoce, djevice, blaženoga Iliju i Henoka i sve svete koji su bili i koji će biti i jesu sada da, kako se tebi sviđi, uzdaju za sve ovo hvalu tebi, višnjemu pravome Bogu, vječnomu i živomu, sa tvojim predragim Sinom i s Duhom Svetim Utješiteljem *u vijeku vjekova* (Otk 9,13). *Amen. Aleluja* (Otk 19,4).

I svi mi, manja braća, *sluge beskorisne* (Lk 17,10), molimo i prosimo sve koji hoće da služe Gospodinu Bogu u svetoj katoličkoj i apostolskoj crkvi i sve slijedeće redove: svećenike, đakone, podđakone, akolite, egzorciste, štioce, vratare i sve klerike, svekolike redovnike i redovnice, braću laike i dječake oblate, siromahe i oskudne, kraljeve i knezove, radnike i težake, sluge i gospodare, sve djevojke neudate i udate, svjetovnjake, muževe i žene, svu djecu, dječake, mlade i stare, zdrave i bolesne, sve pučane i velikaše, i sve narode, puke, plemena i jezike (Otk 7,9), sve narodnosti i sve ljude gdje god jesu po krugu zemaljskom ili će biti, da svi ustrajemo u pravoj vjeri i u pokori, jer se drukčije nitko ne može spasiti.

I ljubimo svi *iz svega srca, iz sve duše, iz svega uma i iz sve snage* (Pnz 6,5; Mk 12,30) i svom jakošću i razumom (Mk 12,33; Lk 10,27), i svim silama, svim naporom, svim osjećajima, svom nutrinom, svim željama i svom voljom ljubimo *Gospodina Boga* (Mk 12,30) koji nam je dao i koji nam daje cijelo tijelo, cijelu dušu i cio život, koji nas je stvorio, otkupio i koji će nas samom svojom milošću spasiti (usp. Tob 13,5), koji je nama ubogima i bijednima, pokvarenima i odvratnima, nezahvalnima i zlima učinio i čini sva dobra.

Ništa, dakle, drugo nemojmo željeti, ništa nemojmo htjeti, neka nam se ništa drugo ne sviđa niti nas što veseli nego Stvoritelj, Otkupitelj i Spasitelj naš, jedini pravi Bog, koji je potpuno dobro, sve dobro, svako dobro, istinsko i vrhovno dobro, koji je *jedini dobar* (usp. Lk 18,19), blag, ljubezan, ugodan i sladak, koji je jedini svet, istinit i ispravan, koji je jedini blag i nedužan, čist, od kojega, po kojemu i u kojemu (usp. Rim 11,36) jest svako oprostjenje i svaka milost, sva slava svih pokornika i pravednika, svih blaženika koji se na nebu skupa vesele. Neka nas, dakle, ništa ne priječi, ništa ne dijeli, ništa ne rastavlja. Svuda i na svakom mjestu svi mi svakog časa i u svako vrijeme, iz dana u dan, neprestano vjerujemo te istinski i ponizno držimo u srcu i ljubimo i častimo, klanjajmo se, služimo, hvalimo i blagoslivljajmo, slavimo i uzvisujemo, veličajmo i zahvaljujmo svevišnjem i vječnom Bogu, trojstvu i jedinstvu, Ocu i Sinu i Duhu Svetom, stvoritelju i spasitelju svih koji u njega vjeruju, ufaju se i koji ga ljube, koji je bez početka i bez svršetka, koji je nepromjenjiv, nevidljiv, neiskazan, neizreciv, neshvatljiv, neistraživ (usp. Rim 11,33), blagoslovljen, hvaljen i slavljn, uzvisivan (usp. Dan 3,52), veličanstven, uzvišen, vrijedan ljubavi, željkovan i sav nada sve poželjan u vIjke. Amen.

POGLAVLJE XXIV.

/ Zaključak /

U ime Gospodnje. Molim svu braću da nauče sadržaj i smisao svega što je u ovom životu napisano na spas naših duša i neka to često dozivaju u pamet. I usrdno molim Boga da on, koji je svemoguć, trojan i jedan, blagoslovi sve one koji ovo poučavaju druge, one koji uče, one koji kod sebe drže, one koji imaju na pameti i koji provode u djelo, svaki put kad ponavljaju i kad izvršuju što je ovdje napisano za naše spasenje, i cjelivajući noge molim sve da to mnogo ljube, čuvaju i pohranjuju. I od strane svemogućega Boga i gospodina pape i pod poslušnost ja, brat Franjo, strogo zapovijedam i nalažem da od ovoga što je u ovom životu napisano nitko ne umanjuje ili da u njemu štogod pisano dodaje (usp. Pnz 4,2); niti braća smiju imati drugo pravilo.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, kako bijaše na početku tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.